Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 508488

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 februari 1998
Kadaster deel/nr	82845/8

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Den Helder	Den Helder	Noord-Holland

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Den Helder	Helden der Zeeplein, Oud Den Helder

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Den Helder	D			5655

*Omschrijving***

Inleiding

GEDENKTEKEN, geheten "Monument voor het Reddingwezen", gesitueerd op het voormalige Raadhuisplantsoen, dat nadien werd omgedoopt tot het Helden der Zeeplein. Het Monument voor het Reddingwezen is opgetrokken in de stijl van de Amsterdamse School en dateert uit 1934-1935. Gedenkteken en de parkaanleg er omheen zijn ontworpen door de Amsterdamse architect P.L. Kramer. De beeldhouwer van de figuren aan het monument was Th. Vos, de beeldhouwers van de tableaus waren J.C. Schultz en G.J. van de Veen. Het carillon werd vervaardigd door de Koninklijke Fabriek van Carillons, Torenuurwerken en Luidklokken "Van Bergen" te Heiligerlee. Het gedekteken voor Prins Hendrik aan de oostzijde van het park is gemaakt door G.J. van de Veen. De aannemer van het Monument voor het Reddingwezen was A. v.d. Wouw uit Den Helder. De eerste steenlegging was op 2 oktober 1934. De inwijding van het Monument voor het Reddingwezen en de onthulling van het borstbeeld van Prins Hendrik vonden plaats op 4 juni 1935.

Omschrijving

Het "Monument voor het Reddingwezen" bestaat uit een taps toelopende toren, geplaatst op een aantal bakstenen terrassen. Het monument is opgetrokken in baksteen en natuursteen en heeft een decoratieve bronzen bekroning. De gebruikte baksteen is een oranje-geelkleurige handvormsteen. De beeldhouwwerken, tableaus, alsmede enkele hoekstenen zijn uitgevoerd in Beiers graniet. Op

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 26 april 2024

de afgeronde hoeken van de toren zijn over de gehele hoogte kleine glazen stenen aangebracht. Onder de bronzen kroon, in de top van de toren, bevindt zich een carillon, bestaande uit dertig klokken van Van Bergen en 19 moderne klokken. De drie hoofdklokken van het carillon dragen de namen van H.K.H. Prinses der Nederlanden, H.M. de Koningin der Nederlanden en van Z.K.H. Prins Hendrik der Nederlanden.

De lengte-einden (de noord- en zuidzijde) van de toren zijn verankerd in een bakstenen scheepsboeg met beeldhouwwerk, voorstellende de plecht van een reddingboot, met daarop een meer dan levensgrote manfiguur met de handen aan het stuurrad. Vóór de scheepsboegen zijn door middel van bakstenen terrassen gestileerde golven aangebracht.

Aan de lange zijden steekt op circa 50 centimeter hoogte een gebeeldhouwd granieten blok uit de toren. Aan de oostzijde van het monument bevat dit blok in de centrale voorstelling een zeegezicht met reddingsboot en zevenkoppige bemanning, met daaronder de tekst "HET NEDERLANDSCHE VOLK AAN ZIJN REDDERS TER ZEE". Op de linkerzijde van het blok is het Nederlandse wapen uitgehouwen, met daarboven het opschrift "NEDERLAND", op de rechterzijde een voorstelling van een anker met zwemband met daarboven het opschrift "MOED VOLHARDING ZELFOPOFFERING". Aan deze zijde van het monument is op een kleine granieten steen, rechts onder in de toren, het opschrift "PB 2 OCT 1934" te lezen dat naar de eerste steenlegging verwijst.

Het gebeeldhouwde blok aan de westzijde bevat in de centrale voorstelling een man die een drenkeling in de armen draagt, met daaronder het opschrift "DANKBAAR NEDERLAND VOOR DEN ARBEID DER REDDINGMAATSCHAPPYEN". De linkerzijde van dit blok bevat het wapen van Den Helder met daarboven het opschrift "DEN HELDER", de rechterzijde een voorstelling van een inktvis (octopus) met een duif erboven.

De parkaanleg om het "Monument voor het Reddingwezen" valt ook onder de bescherming. Aan de oostzijde wordt het park afgesloten door een bakstenen balustrade met hardstenen accenten. Aan de oostzijde van de balustrade begint de waterloop van het Helders Kanaal. Op het midden van de balustrade, op de midden-as van het kanaal en recht tegenover het "Monument voor het Reddingwezen" staat een gedenkteken voor Prins Hendrik. Dit gedenkteken is uitgevoerd in hardsteen en bevat naast een buste van Prins Hendrik de opschriften "PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN", "BESCHERMHEER VAN HET REDDINGWEZEN", "1876" en "1934".

Waardering

Het gedenkteken "Monument voor het Reddingwezen", met parkaanleg en gedenkteken voor Prins Hendrik, is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een in Amsterdamse School-stijl opgetrokken gedenkteken. Daarnaast is het Monument voor het Reddingwezen van belang als karakteristiek onderdeel van het oeuvre van architect P.L. Kramer.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Park
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Gedenkteken(D)	Gedenkteken(D6)